

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ИЗБОР РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА
ЗА УЖУ НАУЧНУ ОБЛАСТ НАУКА О КЊИЖЕВНОСТИ
ПРЕДМЕТ ОПШТА КЊИЖЕВНОСТ И ТЕОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ

Веће Филолошког факултета изабрало нас је у Комисију за избор у звање и заснивање радног односа редовног професора за ужу научну област Наука о књижевности, предмет Општа књижевност и теорија књижевности. На конкурс објављен у листи „Послови” бр. 498-499 од 3. 1. 2013. године јавио се један кандидат, др Јован Попов. Подносимо Већу следећи извештај:

Биографски подаци:

Подаци о досадашњем образовању

Према подацима приложеним у пријави, професор Јован Попов рођен је 28. маја 1962. у Новом Саду, где је завршио основну школу (1977) и гимназију „Јован Јовановић Змај“ (1981). После одслужења војног рока и једне године студија математике на ПМФ-у у Новом Саду, 1983. године уписао је студије опште књижевности и теорије књижевности на Филолошком факултету у Београду. Дипломирао је 1988. године (просечна оцена 8,60, дипломски испит 9,50). На истом факултету магистрирао је 1993. године (тема: *Проблем читалачке слободе у савременим теоријама читања*, ментор др Драган Стојановић) и докторирао 2001. године (тема: *Класицистичка поетика и роман*, ментор др Светозар Петровић). Школску 1990/91. годину провео је на усавршавању у Нансију, Француска, (Centre Européen Universitaire), где је стекао диплому високих европских студија (DESE) (дипломски рад: „*Feu pâle*“ de Nabokov comme roman de lecture). Као стипендиста француске владе за преводилачки рад боравио је 2001. године два месеца у Арлу, а за научно истраживање месец дана у Греноблу и Паризу, 2002. године.

Професионална каријера

Од 1988. до 1992. године професор Попов радио је као стални хонорарни сарадник Матице српске у Новом Саду на пројекту Српски биографски речник. Године 1993. кратко време био је запослен у Музеју Војводине, а затим годину дана у Издавачкој књижарници Зорана Стојановића.

1. септембра 1994. примљен је на место асистента на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета у Београду, где је радио до 31. октобра 1998. године, на предметима *Увод у теорију књижевности*, *Теорија књижевности* и *Општа књижевност II (Тумачења текстова епохе класицизма)*.

Од 1. децембра 1998. до 31. маја 2008. године био је запослен на Филозофском факултету у Новом Саду, у звањима асистента (1998-2001), доцента (2001-2006) и ванредног професора (2006-2008), најпре на Одсеку за српску и компаративну књижевност, а од 2000. године на новоформираном Одсеку за компаративну књижевност. Осим у његовом оснивању, учествовао је у састављању плана и програма студија, најпре по старом а затим по реформисаном систему високог образовања. Пре реформе, студентима компаратистике држао је курсеве у оквиру предмета *Компаративно изучавање класичне светске књижевности* и *Компаративно изучавање модерне светске књижевности*, а после реформе предавао је следеће предмете: *Епохе и правци светске књижевности*, *Европска књижевност 14-17. века*, *Европски роман 18. века* и *Европска књижевност 1800-1850*. Студентима Одсека за српски језик континуирано је предавао предмет *Светска књижевност*, а у школској 2001/2002. години одржао је курс *Рана теорија романа у Европи* на постдипломским студијама Одсека за српску књижевност.

Од 1. јуна 2008. године запослен је у звању ванредног професора на Катедри за општу књижевност и теорију књижевности Филолошког факултета у Београду. На основним студијама предаје предмете: *Увод у теорију књижевности* 1 и 2 за студенте 1. године српског језика, бугарског језика и опште лингвистике; *Општа књижевност I* за студенте 1. године српске књижевности; *Књижевност европског барока* и *Књижевност европског класицизма* за студенте 2. године опште књижевности. На докторским студијама држи курс *Мотив двобоја у књижевности: курс тематске критике*. Године 2009, на предлог колега са Академије уметности у Новом Саду сачинио је план и програм курса *Модерна светска проза* који предаје студентима прве године драматургије.

Ментор је за израду докторске дисертације мр Драгане Столић *Драмске обраде мита о Филоктету у западноевропској и српској књижевности*, која је предата и требало би да буде брањена у првој половини 2013. године. Био је члан две комисије за одбрану докторских дисертација (Boris Lazić, *La relation du temps et de l'éternité dans l'œuvre poétique de P. P. Njegoš*, одбрањена 2009. године на универзитету Paris-Sorbonne – Paris IV; Демир Алихоџић, *Жанр кратке приче у оквиру постколонијалних култура Аустралије, Канаде и Новог Зеланда*, одбрањена 2012. године на Филозофском факултету у Новом Саду). Као члан комисије учествовао је у одбранама следећих магистарских теза: Ненад Николић, *Приповедање жеље у романима Милована Видаковића*, Филолошки факултет у Београду, 2004; Наташа Глишић, *Електра Данила Киша као цитат Еурипидове „Електре“*, Филозофски факултет у Новом Саду, 2005; Гордана Дошеновић Пејичић, *Теба у Пиндаровим „Одама“ и Овидијевим „Метаморфозама“*, Филозофски факултет у Новом Саду, 2010; Драган Драгомировић, *Структура*

приручника из теорије књижевности на српском језичком простору од 1892. године до 2008. године, Филолошки факултет у Бањој Луци, 2011.

Од 1996. године континуирано учествује у раду на научно-истраживачким пројектима Министарства за науку Републике Србије: *Књижевнотеоријска мисао XX века и проблеми проучавања српске књижевности*, 1996-2000; *Жанрови у српској књижевности – порекло и поетика облика*, 2001-2005; *Теоријско-историјски преглед компаратистичке терминологије код Срба*, 2006-10; *Проучаваоци књижевности у српској култури друге половине двадесетог века*, од 2011.

Од 1989. године до данас учествовао је на двадесетак међународних или домаћих научних скупова, разговора и округлих столова. У више наврата држао је јавна предавања, међу којима се истиче циклус од четири предавања која је, под заједничким насловом *Књижевност на раскришћу*, одржао током фебруара 2005. године у Коларчевој задужбини у Београду.

Од 1996. до 2000. године био је члан редакције новосадског часописа *Поља*, а од 2005. до 2012. године члан уредништва *Летописа Матице српске*. У Матици српској је стални члан-сарадник, а члан је и Друштва књижевника Војводине и Европског друштва културе у Венецији.

Добитник је награде Друштва књижевника Војводине за најбољу књигу у 2006. години и најбољи превод у 2003.

БИБЛИОГРАФИЈА НАУЧНИХ РАДОВА

Научне монографије

1) до последњег избора:

- *Oslobođeni čitalac. Ogledi o teoriji i praksi čitanja*, Novi Sad, Matica srpska, 1993, 149 str. UDK 886.1-4 028.2
- *Klasicistička poetika romana*, Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 2001, 313 str. UDK 840.015.11-31
- *Čitaња неизвесности. Ogledi из компаратистике*, Нови Сад, Светови, 2006, 282 стр. 821.091 821.163.41.09

2) после последњег избора:

- *Двобој као књижевни мотив. Тематолошка студија*, Нови Сад, Академска књига, 2012, 400 стр. УДК 821.09

- *Прегледни речник компаратистичке терминологије у књижевности и култури*, уредници Бојана Стојановић Пантовић, Миодраг Радовић и Владимир Гвозден, Нови Сад, Академска књига, 2011. УДК 82(038) 81'373.61. Одреднице: „Алузија“ (стр. 19-21); „Барок“ (44-49); „Институција, књижевна“ (119-123); „Ифигенија, књижевни мит“ (145-148); „Класик“ (157); „Класицизам“ (157-161); „Књижевност и историја“ (166-170); „*Locus communi*, опште место, топос“ (225-226); „Натурализација“ (259-261); „Поетика превођења, превођење (књижевно)“ (295-298); „Просветитељство“ (312-316); „Сентиментализам“ (352-354); „Теорије читалачких одговора“ (374-376); „Транскрипција“ (386-387); „Транслитерација“ (390); „Федра, књижевни мит“ (414-417).

Радови објављени у часописима међународног значаја верификованог посебном одлуком

1) до последњег избора:

- “Шарл Сорел, писац и теоретичар романа”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, Нови Сад, XLVII, 1/1999, стр. 35-48. УДК 821.133.1-31.09 Chorel S.
- “Расправа око витешког спева: прилог историјској поетици романа”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, Нови Сад, XLIX, 1-2/2001, стр. 35-46. УДК 821.133.1.09-31"15"(041) 821.131.1.09-31"16"(041) 821.163.41-991.1(041)
- “Бревијар песничких куриозитета”, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, Нови Сад, XLIX, 1-2/2002, стр. 306-308. УДК 821.163.41.09-991.1 Грдинић Н. 821.163.41-95
- “О употреби термина жанр у новијој српској и хрватској теорији књижевности”, Нови Сад, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, LI, 3, 2003, стр. 457-471. УДК 821.163.41.0:001.4 821.163.42.0:001.4

2) после последњег избора:

- „Лепота сакралног“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, LIX, 1, Нови Сад, 2011, стр. 236-241. УДК 821.163.41.09 Stojanović D.
- „Тематологија и тематска критика у оквиру компаратистике“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, LX/2, 2012, стр. 363-379. УДК 821.163.41.09 82.0
- „Тематологија Ремона Трусона“, *Анали Филолошког факултета*, Београд, 24/1, 2012, стр. 9-28. УДК 821.133.1.09

Радови у часописима водећег националног значаја

1) до последњег избора:

- “Историја, симболика, митологија”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јул-август, 1989, стр. 93-97. УДК 840.09-31 Tournier 886.1-95
- “У клопци манира”, *Поља*, Нови Сад, бр. 366-367, август-септембар 1989, стр. 358. УДК 840.09-31 Модино 886.1-95
- “Изгнанство као домовина”, *Поља*, Нови Сад, бр. 369, новембар 1989, стр. 473. УДК 840.09-31 Волкофф 886.1-9
- “Клавдија Шоша – лик фаталне жене у времену пародије”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јануар 1990, стр. 52-74. УДК 830.09-31 Mann 886.1-4
- “Умеће упоредног тумачења”, *Поља*, Нови Сад, бр. 371-372, јануар-фебруар 1990, стр. 56-57. УДК 882.09 Достоевскиј 882.09 Толстој 820(73).09-991.1 Стеинер 886.1-95
- “Ништавност објективног”, *Поља*, Нови Сад, бр. 373, март 1990, стр. 118. УДК 821.163.41-32.09 Басара С. 821.163.41-95
- “Читање као детекција”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, мај 1990, стр. 823-825. УДК 886.1.09-32 Petković 886.1-95
- “Најлепши примерак у збирци”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, мај 1992, стр. 884-887. УДК 820.09-31 Fowles 886.1-95
- “За златорепом звездом”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, мај 1993, стр. 843-846. 840.09-31 Tournier 886.1-95
- “Ничим помућена наратија”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јул-август 1993, стр. 121-123. УДК 886.1-4
- “Романса о научницима”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, септембар 1993, стр. 313-316. УДК 886.1-95 820.09-31 Lodge
- “Живот обојен црвеним”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, децембар 1993, стр. 826-828. УДК 839.31.09-31 Brouwers 886.1-95
- “Час примењене поетике”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, децембар 1993, стр. 829-831. УДК 886.1.09-32 Pantić 886.1-95
- “Фаулсове варијације на тему”, *Поља*, Нови Сад, бр. 400, јануар 1996, стр. 27-29. УДК 820.09 Fowles 886.1-4
- “За културу среће”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, фебруар-март 1996, стр. 411-416. УДК 882.09 Dostoevskij 882.01 Dostoevskij 886.1.09 Stojanović 886.1-95
- “Класична студија о класичним вредностима”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, мај 1996, стр. 769-774. УДК 875.09-21 886.1-95
- “Практикум приповедања”, *Реч*, Београд, бр. 22, 1996, стр. 110-111. УДК 820(73).09-32

- “Умети живети”, *Поља*, Нови Сад, бр. 401-402, 1996, стр. 42. УДК 886.1.09-991.1 Роровић R. 886.1-95
- “Постмодерно лице историје”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, март 1997, стр. 381-386. УДК 886.1.09-31 Мићић-Димовска 886.1-95
- “Како је Бумбар постајао човек: образовни ТВ-роман у 10 поглавља”, *Реч*, Београд, бр. 35-36, 1997, стр. 173-176.
- “Еурипидова и Расинова Ифигенија”, *Свет речи*, бр. 2-3, Београд, 1997, стр. 26-29.
- “Поетика игре”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, децембар 1997, стр. 958-961. УДК 886.1.09-32 Писарев 886.1-95
- “Роман преиспитивања”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, април 1998, стр. 779-783. УДК 820.09-31 Фовлес 886.1-95
- “Пикарски роман о глумцу”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јануар-фебруар 2000, стр. 162-165. УДК 886.1.09-31 Грујић 886.1-95
- “Значајан прилог српској компаратистици”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, децембар 2000, стр. 989-992. УДК 82.09:291.34 82.091 886.1-95
- “Јез и јоргован: скица за упоредни портрет Александра Тишме и Данила Киша”, *Поља*, бр. 416, Нови Сад, април-мај 2001, стр. 64-77. УДК 886.1:929
- “Песник и читалац: у пракси остварено садејство”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јул-август 2002, стр. 177-180. УДК 821.163.41-14(082.2).09 821.163.41-95
- “Лепота, ипак”, *Свеске Задужбине Иве Андрића*, 20, Београд, 2003, стр. 331-335. УДК 821.163.41.09-95 Стојановић Д.
- “Субверзивни класик Милош Црњански”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, март 2005, стр. 447-450. УДК 821.163.41-4.09 Lompar M. 821.163.41-95
- “Фигура чаробњака: људска, божанска, демонска”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, септембар 2005, стр. 425-446. УДК 821.111-2.09 Shakespeare W. 821.112.2-2.09 Goethe J. W. 821.161.1.09 Gogol' N. V. 821.133.1-2.09 Corneille P.
- “Постструктуралистичка тематска критика”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, октобар 2005, стр. 758-762. УДК 821.133.1.09 821.163.41-95
- „’А сад је на нас двоје ред!’: двобоји код Стендала и Балзака“, *Годишњак Филозофског факултета у Новом Саду*, XXXI, Нови Сад, 2006, стр. 87-102. УДК 821.133.1-31 Balzac 821.133.1-31 Stendhal
- “У корак с временом”, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јануар-фебруар 2006, стр. 201-206. УДК 82.0(049.3)
- „Два типа двобоја код Корнеја: Сид и Хорације“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, септембар 2006, стр. 334-356. УДК 821.133.1.09 Цорнеилле П.

- „О интенцијама у тумачењу: један загонетни Лазин стих“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, септембар 2007, стр. 347-353. УДК 821.163.41.09 Kostić L.
- “Прича о тумачењу приче”, *Књижевност*, Београд, бр. 2, 2007, стр. 54-58.

2) после последњег избора:

- „Шекспир између теорије и историје“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, април 2008, стр. 700-706. УДК 821.111-2.09 Shakespeare W.
- „Морал, књижевност, политика“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, септембар 2008, стр. 617-623. УДК 821.163.41-4.09 Lompar
- „Како упокојити књижевност“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, новембар 2009, стр. 771-777. УДК 82.09
- „О херменеутичару и херменеутици“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, март 2010, стр. 445-449. УДК 821.163.41.09 Milošević N. 821:1
- „Историјско у постмодерном роману“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, јун 2010, стр. 1141-1146. УДК 821.163.41.09 Marčetić A.
- „Павић, светски српски писац“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, децембар 2010, стр. 1134-1142. УДК 821.163.41.09 Pavić M.
- „Кога има и кога нема у едицији *Десет векова српске књижевности*“, *Летопис Матице српске*, Нови Сад, април-мај 2012, стр. 658-668. УДК 821.163.41.09 655.4 (497.113 Novi Sad)

Радови са међународних научних скупова

1) до последњег избора:

- “Претплатници на Доситејеву књигу”, *Доситеј Обрадовић – човек и дело међу народима*, Научни састанак слависта у Вукове дане, МСЦ, Београд, 1990, стр. 555-564. УДК 886.1.09
- “Драмски опус Александра Тишме”, у *Повратак миру Александра Тишме*, Матица српска / САНУ – Огранак у Новом Саду, Нови Сад, 2005, стр. 185-197. УДК 821.163.41.09-2 Tišma A.
- “Општа књижевност и проблем превода”, у *Проучавање опште књижевности данас*, Филолошки факултет / Катедра за општу књижевност и теорију књижевности, Београд, 2005, стр. 339-350. УДК 821.09:81'255.4
- „Између фикције и стварности: употреба дневника у *Употреби човека* Александра Тишме“, *Књижевности и стварност*, Научни састанак слависта у Вукове дане, МСЦ, Београд, 2007, стр. 435-446. УДК 821.163.41.09 Tišma A.

2) после последњег избора:

- „Искуства и принципи првих преводаца Хомера код Француза и код Срба“, рад са скупа *Античка култура, европско и српско наслеђе*, у *Зборник Матице српске за класичне студије*, Нови Сад, 12, 2010, стр. 219-239. УДК 821.14'02.09-13 Homer, 81'255.4
- „Трочлани осмерац у српској поезији“, *Развојни токови српске поезије*, Научни састанак слависта у Вукове дане, Београд, 2013 (у штампи).

Радови са научних скупова националног значаја

1) до последњег избора:

- “Противречности и доследности Сретена Марића”, *Раскрића*, I, 1, Косјерић / Нови Сад, 2003, стр. 63-69. УДК 821.63.41.09 Марић С.
- “Костићева *Књига о Змају*: критика критике и критика поезије”, *Домети*, Сомбор, 116-117, пролеће-лето 2004, стр. 79-85. УДК 821.163.41-95.09 Костић Л. 821.163.41-95

2) после последњег избора:

- „Марић о Стендалу и Шатобријану“, *Раскрића*, бр. 5, Косјерић / Нови Сад, 2007, стр. 115-121. УДК 821.163.41-4.09 Марић С.

Уређивања тематског зборника радова и научних монографија

1) до последњег избора:

- Pjer Kornej, *Komična iluzija*, priredio i preveo Jovan Popov, Novi Sad, Stilos, 2003, 200 str. УДК 821.133.1-2
- Pjer Kornej, *Sid*, priredio i preveo Jovan Popov, Novi Sad, Stilos, 2005, 232 str. УДК 821.133.1-2 821.133.1-2.09 Corneille P.

2) после последњег избора:

- *Хелиотропна мисао: рецепција стваралаштва Драгана Стојановића*, приредили Зорица Бечановић Николић, Биљана Дојчиновић Нешић и Јован Попов, Досије, Београд, 2011. УДК 821.163.41.09 Stojanović D.(082)

Чланство у уређивачким одборима домаћих и међународних часописа

1) до последњег избора:

- *Поља*, Нови Сад, члан уредништва, 1996-2000.
- *Летопис Матице српске*, Нови Сад, члан уредништва, 2005-2008.

2) после последњег избора:

- *Летопис Матице српске*, Нови Сад, члан уредништва, 2009-2012.

Поглавља у књигама и радови у тематским зборницима водећег националног значаја

1) до последњег избора:

- “Критика поистовећивања Жоржа Пулеа”, у Жорж Пуле, *Критичка свест*, Сремски Карловци-Нови Сад, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1995, стр. 5-14. УДК 821.133.1.09 821.133.1-4
- “Теорија романа опата Љеа”, *Godišnjak za poetička i hermeneutička istraživanja*, PH1, Beograd, 1997, str. 64-80. УДК 840(091)"16"-31
- “O Rasinu i *Ifigeniji*”, у Žan Rasin, *Ifigenija*, Beograd, Rad, 1998, str. 89-94. УДК 821.133.1-2
- “Priroda iluzija u Kornejevoj *L'Ilusion comique*”, *Godišnjak za poetička i hermeneutička istraživanja*, PH2, Beograd, 1998, str. 172-183. УДК 840.09-2
- “Pristojna žena i pristojni čovek: dva pola jednog ideala”, *Godišnjak za poetička i hermeneutička istraživanja*, PH4, Beograd, 2000, str. 139-156. УДК 821.133.1-3.09 Corneille P. 821.133.1-31.09 La Fazette M.
- “Barokni Kornej”, у Pjer Kornej, *Komična iluzija*, Novi Sad, Stilos, 2003, str. 5-33.
- “Путописи Александра Тишме и питање жанра”, у *Жанрови српске књижевности*, Нови Сад, Филозофски факултет / Орфеус, 2005, стр. 371-389. УДК 821.163.41.09-992 Tišma A.
- “Kornejev *Sid* – komad višestruke tranzicije”, у Pjer Kornej, *Sid*, Novi Sad, Stylos, 2005, str. 5-66. УДК 821.133.1.09 Corneille P.
- “Барокна и модерна трагикомедија: Корнејев *Сид* и Михизов *Бановић Страхинја*”, у *Жанрови српске књижевности*, зборник бр. 3, Нови Сад, Филозофски факултет / Орфеус, 2006, стр. 453-479. УДК 821.163.41.09-2 Mihajlović B. 821.133.1.09-2 Corneille P.
- „Контроверзе појма класицизам у историји европске и српске књижевности“, *Теоријско-историјски преглед компаратистичке терминологије код Срба: огледна свеска бр. 1*, Књижевно друштво „Свети Сава“, Београд, 2006, стр. 7-27. УДК 82.02"16/18" 821.163.41.09"17/18"

2) после последњег избора:

- „Барокна епоха у европској и српској књижевности“, *Теоријско-историјски преглед компаратистичке терминологије код Срба: огледна свеска бр. 2*, Књижевно друштво „Свети Сава“, Београд, 2007, стр. 33-58. УДК 82.091(082); 821.163.41.09(082); 821.09(082)

- „Од подземља до просветљења: (псеудо)двобоји код Достојевског“, *Дух и разумевање. Николи Милошевићу у спомен*, приредили Слободан Грубачић и Јован Делић, Филолошки факултет, Београд, 2008, стр. 241-263. УДК 821.163.41.09 Milošević N.(082); 82.09(082); 82:111.852(082)
- „Trenutak Kornejevog Sida“, у Pjer Kornej, *Izabrane tragedije*, превели Јован Попов и Јелена Пилиповић, Plato, Београд, 2008, стр. 9-32. УДК 821.133.1.09-21 Corneille P.
- „Херменеутичка страст Драгана Стојановића“, у *Хелиотропна мисао. Рецепција стваралаштва Драгана Стојановића*, приредили З. Бечановић Николић, Б. Дојчиновић Нешић и Ј. Попов, Досије, Београд, 2011, стр. 144-157. УДК 821.163.41.09 Stojanović D.(082)
- „Prostor stvaralačke lakoće: drame Aleksandra Tišme“, у Aleksandar Tišma, *Dozvoljene igre*, Akademska knjiga, Novi Sad, 2011, стр. 5-25. УДК 821.163.41-2.09 Tišma A.
- „Метафоре пролазности: неколико примера меланхоличног доживљаја времена у књижевности“, у *Аспекти времена у књижевности*, ур. Лидија Делић, Институт за књижевност и уметност, Београд, 2012, стр. 163-180. УДК 82.0

Поглавља у књигама и радови у тематским зборницима националног значаја

- 1) до последњег избора:
  - “Romen Gari”, у Romen Gari, *Sjaj žene*, Novi Sad, Stylos, 2000, стр. 137-138. УДК 840-32
  - “Neoklasicistička povest”, у Paskal Kinjar, *Sva jutra sveta*, Београд, Geopoetika, 2005, стр. 9-17. УДК 821.133.1.09
- 2) **после последњег избора:**
  - „О делатној меланхолији Николе Милошевића, *post festum*“, у Никола Милошевић, *Сенке минулих љубави*, Нолит, Београд, 2007, стр. 207-212. УДК 821.163.41.09-94 Милошевић Н
  - „Литерарност живота: Пушкинови и Љермонтовљеви двобоји“, *Тумачења књижевног дела и методика наставе. Први део*, приредила Оливера Радуловић, Филозофски факултет / Орфеус, Нови Сад, 2008, стр. 153-177. УДК 821.161.1.09

Радови у часописима и листовима који нису обухваћени категоризацијом (сви објављени пре последњег избора)

- “У руху народних предања”, *Студент*, Београд, фебруар 1986, стр. 18.

- “Поново пред Аничиним естетиком”, *Видици*, Београд, бр. 242-243, IV-V, 1986.
- “Парадокси античке естетике”, *Књижевна реч*, Београд, бр. 289, 25. XI 1986.
- “Призори у црно-белом”, *Видици*, Београд, бр. 251-252, I-II, 1987.
- “Заборављена драж биографског”, *Дневник*, Нови Сад, 28. август 1991, стр. 18. УДК 820.09-31
- “Урбани аутсајдери”, *Дневник*, Нови Сад, 15. јануар, 1992, стр. 18. УДК 820(73)(091)"19"-32
- “У измаглици успомена”, *Дневник*, Нови Сад, 18. март 1992, стр. 18. УДК 886.1/2.09-31
- “Мистерија Пинчон”, *Дневник*, Нови Сад, 30. децембар 1992, стр. 16. УДК 820(73).09-31
- “Књижевна критика као критика свести: метод Жоржа Пулеа”, *Кривови*, Сремски Карловци, бр. 33-35, 1995, стр. 23-37. УДК 821.133.1-95.09 Poulet G. 821.163.41-95
- “Умберто Еко: *Lector in fabula*” (на македонском), *СУМ*, Штип, 1996, стр. 91-96.
- “Ода љубави и пријатељству”, *Луча*, Суботица, XII, 2, мај 2003.
- “Транзиција, постхеројство и феминизам у античкој драми”, *Златна греда*, 41, V, Нови Сад, март 2005, стр. 45-53. УДК 821.14'02-2.09 821.163.41-95
- “The hedgehog and the lilac”, translated by Alison and Vladimir Kapor, *Golden beam – Zlatna greda*, 43, V, Novi Sad, may 2005, pp. 19-23. УДК 821.163.41.09 Тишма А. 821.163.41.09 Киш Д.
- “С оне стране романтичне љубави: Бенжамен Констан и Стендал”, *Златна греда*, 50, V, Нови Сад, децембар 2005, стр. 62-65. УДК 821.133.1-31.09 Бењамин Ц. 821.133.1-31 Стендхал 821.163.41-95

Саопштења на научним скуповима после последњег избора чији зборници нису објављени или ће бити објављени у 2013. години:

- *Comment parler des livres que l'on n'a pas lus?*, Institute of Germanic and Romance Studies, University of London, 12-13 november 2009, referat „La conception de Pierre Bayard: Renaissance de la critique ou mort de la littérature?“
- *Антика и савремени свет: научници, истраживачи и тумачи*, Београд / Сремска Митровица, 12-14. октобар 2012, реферат „Три академска тумачења Есхилове *Орестије* у српској науци о књижевности“.
- *Књижевни историчар Јован Деретић*, Београд, Филолошки факултет, 24. децембар 2012, реферат: „Погледи Јована Деретића на рани српски роман“.

Књиге превода

- Робер Легро, *Идеја хуманости: Увод у феноменологију* (Robert Legros, *L'idée d'humanité: Introduction à la phénoménologie*), Сремски Карловци-Нови Сад, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1993, 306 стр. УДК 165.6
- Жорж Пуле, *Критичка свест* (Georges Poulet, *La Conscience critique*), Сремски Карловци-Нови Сад, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1995, 256 стр. УДК 821.133.1.09; 821.133.1-4
- Жан-Пјер Вернан / Пјер Видал-Наке, *Мит и трагедија у античкој Грчкој*, II (Jean-Pierre Vernant / Pierre Vidal-Naquet, *Mythe et tragédie en Grèce ancienne*, II), Сремски Карловци-Нови Сад, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, 1995, 319 стр. УДК 930.85(38); 875-21; 840-991
- Жан Расин, *Ифигенија* (Jean Racine, *Iphigénie*), Београд, Рад, 1998, 91 стр. УДК 821.133.1-2
- Ромен Гари, *Сјај жене* (Romain Gary, *Clair de femme*), Нови Сад, Stylos, 2000, 139 стр. УДК 840-32
- Цветан Тодоров, *Несавршени врт. Хуманистичка мисао у Француској* (Tzvetan Todorov, *Le jardin imparfait. La pensée humaniste en France*), Београд, Геопоетика, 2003, 283 стр. УДК 171/172(44) 1(44)"15/18" 130.2(44) 316.752(44)
- Пјер Корнеј, *Комична илузија* (Pierre Corneille, *L'Illusion comique*), Нови Сад, Stylos, 2003, 200 стр. УДК 821.133.1-2
- Паскал Кињар, *Сва јутра света* (Pascal Quignard, *Tous les matins du monde*), Београд, Геопоетика, 2005, 95 стр. УДК 821.133.1-31 821.133.1.09-31 Quignard P.
- Пјер Корнеј, *Сид* (Pierre Corneille, *Le Cid*), Нови Сад, Stylos, 2005, 232 стр. УДК 821.133.1-2 821.133.1-2.09 Corneille P.
- Пјер Корнеј, *Сид* (Pierre Corneille, *Le Cid*), у Пјер Корнеј, *Изабране трагедије*, Београд, Плато, 2008.

Као што се из претходно наведеног види, у импозантној библиографији професора Попова средишње место свакако заузима његова опсежна монографија *Двобој као књижевни мотив. Тематолошка студија*, која се у управо појавила (Академска књига, Нови Сад, 2012, 394 стр.). Професор Попов полази од разликовања тематске критике, која је у нашој стручној јавности позната пре свега преко књига и чланака аутора који припадају тзв. Женеовској школи (Башлар, Старобински, Русе и др.), и тематологије као дисциплине која тек са овом његовом књигом добија код нас стварно теоријско утемељење. У релативно великом броју радова на српском језику испитивани су поједини мотиви, односно поједине теме у делима одређених писаца или периода, али се у њима мање или више подразумевало или је тек овлаш било назначено на којим теоријским и методолошким поставкама се конкретно истраживање спроводи. Осврћући се на ставове бројних аутора (Ван Тигем, Кроче, Балдансперже, Пол Азар, Зауер, Пишоа, Анри Русо, Велек, Гијар, Јоахим Шулце, Мирослав Бекер, Барт, Шарден, а пре свега Ремон Трусон), професор Попов дефинише неопходне кораке који воде конституисању тематологије као аутономне научне области, у општим оквирима науке о књижевности. Иако је сам стотине страница своје књиге посветио истанчаним и продубљеним анализама мотива (теме) двобоја у репрезентативним делима светске књижевности у миленијумском распону од *Илијаде*, *Песме о Роланду*, наших народних песама, *Ланселота* и *Парсифала* Кретјена де Троа, преко *Бесног Орланда* и *Дон Кихота*, преко Корнејевог *Сиде*, романâ Стендала, Балзака и Флобера, па до дела Пушкина, Љермонтова, Достојевског, Куприна, Мопасана, све до *Чаробног брега* Томаса Мана, ауторов циљ није био што потпунији каталог књижевних остварења у којима се јавља тема двобоја. Премда је, разуме се, књижевно-историјски аспект оваквог једног истраживања јасно видљив и незаобилазан, примарни циљ био је уочавање и разрада проблема захваљујући којима би се показало да тематолог (за разлику од „темаског критичара“) треба да иде за тим да, после шире или уже схваћеног набрајања и анализе појединих дела из овог угла, обави *хронолошко организовање* текстова, чиме се омогућава *праћење етапа у еволуцији* посматране теме и *утврђивање евентуалних утицаја*, да би, како сам аутор каже, тек тада почео прави тематолошки посао који се састоји у *откривању различитих значења* теме којом се истраживач бави, *издвајању њених конститутивних елемената*, *утврђивању кључних праваца* по којима се одвија конкретно истраживање, то јест анализа и вредновање појединих књижевних творевина, те *разврставању* изабраних и анализираних мотива у њиховој сложености и испреплетености. При том је, кад је о теми двобоја у књижевности реч, од посебног значаја да се осветли у којем и каквом културно-историјском контексту је дело настало, што ће рећи: који и какви системи моралне, правне, обичајне и религијске кодификације, и каква схватања доброг тона и укуса, одређују појмове части, славе, угледа, врлине, уопште индивидуалних и

колективних, односно друштвених вредности које се двобојем 'бране'; као и зашто у модерним временима, у реалистичком роману на пример, овај мотив бива потискиван или пародиран, да би у савременом роману практично ишчезао. Указује се на додирне тачке са историјом идеја, социологијом културе, антропологијом, општом историјом, с једне стране, и на расправе и размимоилажења унутар науке о књижевности, односно херменеутике, с друге, чији поједини истакнути представници нису били спремни да уопште допусте постојање такве једне 'дисциплине', уколико би то значило рад са строго дефинисаним појмовима. Професор Попов показује завидну способност да се креће кроз разне, међусобно удаљене епохе и, идентификујући дела која су за његово истраживање најважнија, и у књижевно-историјској и у чисто теоријској равни убедљиво покаже како корисност, тако и неопходност да се тематологији обезбеди одговарајуће место у широко схваћеној науци у књижевности, што до сада у нашој стручној литератури нисмо имали. То му је, измјеру осталог, било могуће и стога што ова волуминозна студија представља логичан наставак ранијих његових књига о којима је било речи у претходним рефератима за избор у одговарајуће академско звање.

Тако се, примера ради, за књигу *Класицистичка поетика романа* (објављену 2001) може рећи да представља зrelu и веома акрибично рађену студију о поетичким становиштима у класицизму, пре свега, разуме се, француском, али са погледом који упоредо прати и италијанску, шпанску, енглеску и немачку књижевну сцену, уз указивање на одговарајуће међуутицаје, књижевноисторијске везе и паралелизме. Др Попов је детаљно приказао и анализирао прекласицистички роман и теорије романа 17. века у Француској, да би потом показао како су се у делима Сорела, Скарона, Сегреа, Сен-Реала и госпође Вилдје, а затим код Ла Мота и Пелисерија, до Скидерија, постепено уобличавали класицистички роман, односно одговарајућа поетичка становишта. Пратио је полемике које су вођене у вези са питањима истинитости, вероватности, часности, улоге лепог, корисног, забавног и чудесног, моралности, која је пожељна или неопходна у уметничком стваралаштву, односа према епу, питање разграничења жанрова и историографије и 'фикционалне прозе' и њихових граница и додирних тачака, као и варијације давнашњих мотива Аристотелове поетике (мимезе, сажаљења, страха и катарзе), све до познатог сукоба «старих» и «модерних». Показало се да класицистички роман, не само због госпође де Лафајет и њене *Принцезе де Клев*, представља важну епоху у развоју и еманципацији романа као посебног жанра. „Непознати писац *Клоринде*, једнако као и Сегре, роман види као маштом допуњену историографију. Сорел, упркос критичком тону, запажа да има лоших историја, као и добрих романа, понављајући да се у овом последњем порок разобличује, а врлина велича. Исто констатује и опат Ије, залажући се за увођење различитих вредносних критеријума за историју и роман, јер овај ни у чему не мора бити истинит, а има едукативну функцију чак и кад приказује пороке. За опата де Шарна галантна новела није ни чиста фикција ни

улепшана историја, већ њено једноставно и верно подражавање кроз приказ појединачних радњи приватних личности; у новелама са измишљеним или мање познатим предметом радње историјски подаци служе да украсе фабулу, да подрже вероватност и подстакну радозналост читаоца. Тако је Сегреова идеја овде преокренута, па се испоставља да је, за неких двадесетак година, роман од маштом испуњене историје еволуирао у историјом украшену фикцију. Суштинску разлику између историјског и фикционалног дискурса откриће Ди Плезиr, наговештавајући да је реч о разлици између уметничке и неуметничке прозе: за писање романа није довољна вештина, већ је неопходан гениј, каже он; ко нема талента – боље да пише историју. Овим је у дугом настојању теоретичара да роман учине аутономним у односу на историографију направљен пресудан корак.“ Као допуну треба навести Белгардово мишљење, које, као парадигматично, др Попов анализира у својој књизи: „Ако су романи били тражени и читани са толико ревности, из тога не треба закључити да су то добре књиге; много пре треба закључити да је број глупака, доконих и беспослених људи већи од броја мудрих и разумних особа.” Овим се на упечатљив начин тематизује вечни проблем, како књижевног живота у целини, тако и књижевне производње и њеног вредновања посебно, па се у контексту анализе понуђене у књизи др Попова, јасно може пратити како се поједини аспекти тог комплекса питања виде у доба када роман – док се још нису појавили Сервантес или Стерн, Филдинг и Гете – тек треба да добије оно место које ће у 18. и нарочито у 19. веку, с развојем реализма, доиста и имати.

Под насловом *Читања неизвесности. Огледи из комаратистике*, др Попов је образложио своју склоност ка именантном тумачењу књижевног уметничког дела, залажући се, међутим, за својеврсни, како каже, 'академски еклектицизам', који се, како се из анализа појединих дела даље види, може схватити као својеврсни методолошки плурализам. Истичући предности иманентне анализе у својим расправама о *Гилгамешу*, античкој драми, Корнејевом *Сиду*, Михизовом *Бановић Страхини*, Марлоуовом и Гетеовом *Фаусту*, делима Расина и госпође де Лафајет, као и романима Бенжамена Констана и Стендала, др Попов је показао своју отвореност пре свега према новом историзму, наглашавајући да је то можда и дуг сопственом времену и токовима у академском животу који се намећу у неку руку и независно од резултата у методолошким дебатама вођеним неку годину или неку деценију раније.

Међу новијим радовима истиче се шеснаест прилога професора Попова у књизи *Прегледни речник компаратистичке терминологије у књижевности и култури*, која, у целини гледано, представља веома вредан приручник компаратистички оријентисаним истраживачима, али и студентима и уопште заинтересованим читаоцима. Такође треба скренути пажњу на студије „Искуства и принципи првих преводилаца Хомера код Француза и Срба”, а нарочито на последње радове из области тематологије: „Тематологија и тематска критика у

оквиру компаратистике“ и „Тематологија Ремона Трусона“, чији су резултати послужили као методолошка основа за књигу *Двобој као књижевни мотив*.

Професор Попов савесно и ревностно испуњава своје наставничке обавезе. Треба нагласити да предмет *Увод у теорију књижевности* предаје, од неког времена са још две колегинице, а раније сам, већини студената који упишу Филолошки факултет, дакле веома великом броју слушалаца, што је од немалог значаја за рад факултета у целини, јер се без неке опште културе што се теорије књижевности тиче не може студирати ниједна група, било да је реч о чисто језичким предметима, било да се студије односе и на поједине националне књижевности. Отуд и релативно мали број менторстава, односно учешћа у комисијама за одбрану дисертација разних нивоа (као што се из горе наведеног види). Томе је допринело и то што, док је предавао на Универзитету у Новом Саду, на компаратистици још нису постојале последипломске студије.

Што се тиче осталих критеријума за избор у више звање, ваља истаћи учешће професора Попова у оснивању компаратистике у Новом Саду и креирању њених програма, а од преласка на факултет у Београд ангажовање приликом конципирања курсева о бароку и класицизму. С тим у вези су и преводи Корнеја пропрећени предговорима и осталом научном апаратуром, као и превод Расинове *Ифигеније*, све са примарним педагошким циљем, што је у дотичним публикацијама јасно и назначено. Осим тога, своје погледе на проблематику превода у оквиру студија опште књижевности професор Попов је формулисао у три теоријска текста (два објављена у књизи *Читања неизвесности*, а последњи у *Зборнику Матице српске за класичне студије*).

Посебно треба нагласити ангажовање професора Попова као вишегодишњег уредника *Летописа Матице српске*, задуженог за теоријске, односно есејистичке прилоге. У том својству радио је, поред осталог, и са више младих колега, а та врста ангажовања је у нешто мањој мери постојала и кад је реч о *Пољима* и *Зборницима Матице српске*. Учествовао је и у раду Комисије за откуп књига Министарста за културу.

Из свега реченог јасно произлази да је професор др Јован Попов самосталан и плодан истраживач, широко обавештен, добар стилиста, одмерен и луцидан у својим анализама, ангажован како у самој факултетској настави тако и у другим делатностима везаним за живот и рад универзитета и уопште у културном животу. Осим тога, својим радом и на београдском и на новосадском универзитету показао се као врло успешан педагог. Врстан је преводилац теоријских књига са француског. У времену дубоких трансформација целокупног универзитетског живота, које доноси и многе неизвесности, његов одговоран однос према послу којим се бави није последње што треба нагласити.

Констатујући испуњеност свих критеријума које је Универзитет у Београду прописао за стицање највишег наставничког звања, са задовољством предлагемо Изборном већу Филолошког факултета да др Јована Попова изабере у звање редовног професора за ужу научну област Наука о књижевности, предмет Општа књижевност и теорија књижевности.

Београд, 3. фебруара 2013.

Др Драган Стојановић,
редовни професор

Др Јелена Новаковић,
редовни професор

Др Никола Страјнић,
редовни професор